

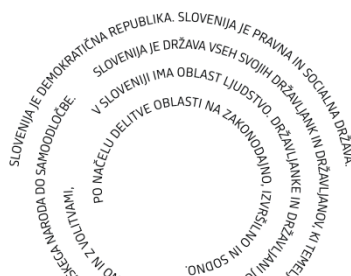
REPUBLIKA SLOVENIJA
DRŽAVNI ZBOR

Raziskovalno-dokumentacijski sektor

Ukrepi parlamentov v zvezi s COVID-19

Primerjalni pregled (PP)

Avtorica:
Marjana Križaj

Št. naročila: 13/2020

Datum in kraj: Ljubljana, 31. 3. 2020

Kontakt:

Raziskovalno-dokumentacijski sektor:
mag. Tatjana Krašovec, vodja, tatjana.krasovec@dz-rs.si

Raziskovalni oddelek:
mag. Igor Zobavnik, vodja, igor.zobavnik@dz-rs.si

Gradivo ne predstavlja uradnega mnenja Državnega zbora!

I UVOD

V zadnjih tednih se je v Evropi in po svetu razširil virus COVID-19 v takih razsežnostih, da je bila razglašena pandemija. Številne najbolj ogrožene države so za njeno zajezitev sprejele ukrepe, ki med drugim v najbolj prizadetih predelih omejujejo gibanje državljanov. Marsikje je prepovedano združevanje večjega števila oseb, povsod veljajo strogi higieniški ukrepi. Kljub temu se virus v številnih državah nezadržno širi in terja številne smrtne žrtve.

Novim razmeram, v katerih so ogrožena življenja ne le najbolj ogroženih skupin ljudi, temveč potencialno vseh prebivalcev, so morali prilagoditi delo tudi posamezni parlamenti.

V Državnem zboru so bila kmalu po izbruhu bolezni v številne prostore nameščena razkužila za roke in za čiščenje delovnih mest. Na intranetu je bila objavljena informacija o virusu, o preventivnih higieniških ukrepih in o tem, kako ravnati v primeru suma okužbe.

Od 16. marca dalje večina zaposlenih dela od doma. Izvzeti so tisti, katerih delo je nujno potrebno za nemoteno delovanje Državnega zbora. Službene poti so omejene oz. odpovedane v skladu s priporočili pristojnih ministrstev. Ogledi in obiski parlamenta niso možni, odpovedani so tudi drugi dogodki z več udeleženci. Zaprti so posebni prostori, namenjeni novinarjem in poročevalcem. Oboji ne morejo več spremljati plenarnih sej in sej delovnih teles v sejnih dvoranh, temveč so jim na voljo le predhodno napovedane izjave za javnost v preddverju dvorane. Parlamentarni kanal TV SLO in internetni prenos omogočata spremljanje sej in morebitnih tiskovnih konferenc.

Dogovorjeno je bilo, da se nenujne seje delovnih teles odpove ali preloži, število prisotnih na vseh sejah pa se omeji na enega predstavnika posamezne (zunanje) institucije. V mesecu marcu in aprilu bo Državni zbor imel le nujne seje. Vsebina, predvidena za redne seje, bo predvidoma na sporedu šele na majski redni seji. Hkrati se iščejo možnosti, da bi seje delovnih teles potekale prek video konference.

Podobne ukrepe je sprejel tudi Državni svet, saj je delo omejil le na nujne zadeve, večina zaposlenih pa dela od doma (vse povzeto po ECPRD 4354).

V tem pregledu bomo prikazali, kakšne ukrepe v zvezi z virusom COVID-19 so sprejeli v drugih parlamentih v Evropski uniji, v nekaterih drugih evropskih državah ter v Evropskem parlamentu. Podatke smo pridobili skoraj izključno prek mreže ECPRD (Evropski center za parlamentarne raziskave in dokumentacijo). Že uvodoma pa je treba opozoriti, da je možno, da so bili ukrepi v posameznih državah kasneje še spremenjeni ali poostreni glede na novonastale zdravstvene razmere.

II PREGLED UKREPOV PO POSAMEZNIH PARLAMENTIH

2.1 Evropski parlament

Navodila za delovanje Evropskega parlamenta so bila doslej nekajkrat spremenjena. Že v začetku marca je akt predsednika parlamenta odpovedal številne dogodke, med njimi so npr.:

- delegacije,
- zaslišanja na odborih,
- sodelovanje v parlamentarnih skupščinah in njihovih organih,
- delegacije za opazovanje volitev,
- prireditve, ki jih organizirajo odbori,
- obiski, ki jih sponzorirajo poslanci,
- osebni obiski poslancev, obiski asistentov itd.
- seminarji,
- kulturni dogodki in razstave,
- vsi dogodki v restavraciji, salonih in v vseh prostorih, če vključujejo pogostitev.

Kasneje (9. marec) pa je začelo veljati navodilo, ki za seje delovnih teles in za plenarne seje ob že poprejšnjih omejitvah vabljenih (omejitev za predstavnike interesov in javnost, ki ni izrecno vabljena) dodaja nove omejitve:

- predsedujoči mora zagotoviti, da prisotni sedijo vsaj 1 meter drug od drugega,
- navzoči se morajo izogibati direktnemu fizičnemu kontaktu kot je rokovanje,
- osebe, ki kažejo znake respiratornega obolenja (kašelj, kihanje, smrkavost), ne smejo biti navzoče na seji.

Pod temi pogoji mora potekati tudi zasedanje Odbora regij in Evropskega ekonomskega in socialnega odbora.

Parlament na plenarni seji sicer še zaseda, a le v povezavi z ukrepi o korona virusu ter drugih nujnih zadevah. Tudi delo odborov se osredotoča na virus, a lotevajo se tudi drugih tem (zakonodajne, proračunske itd.). Plenarne seje pa namesto v Strasburgu potekajo le v Bruslju.

Zaprla so Hišo evropske zgodovine, Parlamentarium in multimedijski prostor Doživi Evropo. Zaprte so restavracije in kantine.

Vstop v prostore parlamenta je prepovedan osebam, ki so se v zadnjih 14 dneh zadrževale v nevarnih regijah. Seznam teh regij se sproti dopolnjuje, poleg Kitajske, Irana, Japonske in nekaterih italijanskih regij kasnejša verzija vsebuje tudi manjša področja izbruhov bolezni z manjšim tveganjem (nekateri departmaji v Franciji in nekateri deli Nemčije). Prepoved preneha v 14 dneh po vrnitvi, če osebe niso pokazale nobenih znakov bolezni. Prepoved vstopa imajo tudi vsi, ki so bili v stiku z bolno osebo in nimajo potrdila zdravnika, da niso okuženi. Z izjemo poslancev in zaposlenih Evropskega parlamenta morajo vse osebe, ki nameravajo vstopiti v prostore parlamenta, izjaviti, ali so bile v zadnjih 14 dneh pred nameravanim vstopom v katerikoli od nevarnih regij.

Generalni sekretar mora sprejeti potrebne ukrepe, ki bodo zagotovili oddaljeno sodelovanje na sestankih (CP D(2020) 9886, z dne 9. 3. 2020).

Navodilo generalnega direktorja Direktorata za osebje z dne 8. 3. 2020 odreja, da morajo vsi zaposleni, ki so bolni, ker imajo znake gripe, prehlada ali kašlja, ostati doma. Če bi sicer v običajnih razmerah lahko delali, naj zaprosijo za delo na daljavo. Če ne morejo delati, veljajo običajna pravila za bolniško odsotnost. Navodilo najavlja posebna pravila za ranljive skupine osebja in navaja regije, ki so nevarne (gl. zgoraj), in morajo zaposleni po vrnitvi iz njih obvezno ostati 14 dni doma.

Istega dne (8. 3. 2020) je generalni sekretar nekaterim skupinam zaposlenim mimo standardnih pravil in le na enostavno prošnjo omogočil delo na daljavo. To so:

- nosečnice,
- osebe, starejše od 60 let,
- osebe, ki imajo predhodne zdravstvene težave:
  - o srčno-žilne bolezni,
  - o diabetes,
  - o kronična obolenja dihal,
  - o resne težave z ledvicami,
  - o visok krvni pritisk,
  - o rak,
  - o osebe, ki imajo slab imunski sistem (*immunodeficiency*).

Če narava dela ne dopušča dela na daljavo, bodo za takega zaposlenega našli alternativno rešitev, kjer bo izpostavljenost manjša.

Nadaljnji ukrepi so povečali možnost dela od doma, sprva na 70 % delovnega časa, potem (16. 3. 2020) pa na 100% delovnega časa za tiste zaposlene, katerih prisotnost na delovnem mestu ni potrebna.

Razvili so posebna računalniška orodja, po katerih poslanci lahko delajo na daljavo, in pripravili navodila, kako se ti sistemi uporabljajo. Udeležba na daljavo pomeni, da lahko s sliko in zvokom sledijo razpravi, prosijo za besedo in na zasedanju tudi nastopijo. Trenutno sistem podpira udeležbo na daljavo za 1000 udeležencev. Nekatere sejne dvorane omogočajo izvedbo parlamentarnih srečanj z večjezičnim oddaljenim dostopom. Orodje omogoča tudi možnost glasovanja na daljavo, pri čemer je uporaba te funkcije politična odločitev (dopis predstavnika Državnega zbora pri EP).

Za plenarno sejo, sklicano za 26. marec, so pripravili navodila za oddaljeno glasovanje. Prisotni v dvorani in poslanci, ki so glasovali prek oddaljenega glasovanja, so glasovali z liski, ki so jih skenirali ali fotografirali (»oddaljeni« poslanci) ali vrgli v glasovalne skrinje v dvorani (navzoči poslanci).

Še vedno veljajo ukrepi dodatnega oz. posebnega čiščenja, o čemer so izdali izčrpna navodila. Sprejet je bil nov sedežni red, ki omogoča zadostno razdaljo med udeleženci sestankov. Zdravstvena služba Evropskega parlamenta je izdala navodila, kako bodo ravnali, če se pojavi okužba z virusom v parlamentu. Med drugim bodo aktivirali t.i. krizni prostor (*crisis room*) in poiskali vse nedavne stike okuženega.

Navodila se nanašajo tudi na prošnje za dopust. Že 16. marca je bilo zaposlenim odsvetovano kakršnokoli potovanje. Po novem pa je zaposlenim prepovedano potovati izven države, v kateri delajo. Izjeme veljajo le za izredne (npr. družinske) okoliščine. Vsi generalni direktorji morajo to spoštovati, ko podrejenemu odobrijo dopust (povzeto po ECPRD 4333 in 4354).

2.2 Albanija

V prostorih parlamenta so na voljo brošure, ki naj bi informirale zaposlene in poslance. Nekateri posamezniki so sami prinesli tekoča razkužilna sredstva za roke in površine (podatek s 27. 2. 2020) (ECPRD 4333).

Kasneje so v parlamentu namestili razkužila za roke. Generalni sekretar je izdal navodila, po katerih se prednost daje delu prek interneta. Prepovedali so organizacijo sestankov delovnih skupin, izobraževanja in vse dejavnosti, ki vključujejo večje število oseb. Pobude državljanov, pritožbe in peticije se lahko vlagajo le po pošti ali po internetu.

Zaposleni z manjšimi otroki lahko delajo od doma. Starejši od 60 let, ki imajo kronične bolezni ali so bili pred kratkim na operaciji, ter nosečnice morajo delati od doma prek interneta. Program prakse za študente so preložili.

Ukrepi razkuževanja veljajo za osebe, ki imajo stike z ljudmi izven parlamenta. Stiki med zaposlenimi, ki so v pisarnah, so omejeni na tiste, ki so potrebni za delo. Čistilni servis mora redno z razkužili čistiti pisarne in pohištvo.

Predstavniki medijev ne smejo v sejne sobe, kjer so seje delovnih teles.

Na splošno velja, da se mora delo organizirati tako, da se da prednost delu prek interneta.

Vsa mednarodna potovanja so ukinjena za zaposlene in za poslance. Obiskovalcem vstop v parlament ni dovoljen (stanje 18. 3. 2020) (vse po ECPRD 4333).

2.3 Avstrija

Na prvi strani intraneta so objavili priporočila za higieno in preventivne ukrepe za preprečitev infekcije. Razkužilo za roke je na voljo v sprejemnih prostorih, pred sejnimi sobami odborov,

pred plenarno dvorano in na straniščih. Dodatne informacije so na intranetu, možna je tudi zdravniška pomoč. Parlament je v kontaktu s pristojnimi zdravstvenimi ustanovami. Drugih omejevalnih ukrepov sprva niso uvedli (stanje 5. 3. 2020).

Dodatne ukrepe so uvedli 11. marca. Ukinili so vse javne dogodke, vse ogleda in aktivnosti za šolsko mladino ter za javnost zaprli knjižnico. Na seje je dostop dovoljen le novinarjem. Vse zaposlene so pozvali, da naj delajo od doma, če je to le mogoče. V skladu z navodili zunanjega ministrstva so odpovedali potovanja v prizadete države. V kadrovske službi so uvedli enotno kontaktno točko (*single point of contact*).

Čez dva dneva (13. 3.) so ukrepe poostri: vsi zaposleni, katerih delo ni potrebno za delovanje delovnih teles, varnost, čiščenje itd., morajo delati od doma. Vsem je omogočen dostop na daljavo in kontakt prek Skypa.

Poslanske skupine omogočijo, da bodo na (plenarni) seji navzoči le nujno potrebni poslanci, ter da bo med njimi varnostna razdalja vsaj 2 metra (vse po ECPRD 4333).

Po zadnjih ukrepih (stanje 19.3.) je parlament odprt le za nekatere zaposlene, za poslance in za predstavnike medijev. Kolegija obeh domov parlamenta imata dnevno skupne seje in razpravljata o morebitnih novih ukrepih. Zasedanja so omejena na ukrepe v povezavi z virusom in na pripravo proračuna. Pristnost poslancev bo postala problematična, saj številne dežele oz. regije uvajajo karantene. Proučujejo možnost videokonferenc za delo delovnih teles (ECPRD 4354).

2.4 Belgija

V Poslanski zbornici sprva niso sprejeli nobenih posebnih ukrepov, Zaposlenim so dali pisne informacije o tem, kako ravnati, če so se v zadnjih 14 dneh vrnili z »okuženih območij«. Pozvali so jih, naj kontaktirajo svojega zdravnika in ostanejo doma. Informacija vsebuje tudi opis, kako se na splošno boriti proti širjenju virusov (tudi gripe) z umivanjem rok, higieno kihanja in kašljanja itd. (2. 3. 2020).

Delo parlamenta je bilo kasneje omejeno na nujne zadeve v povezavi z virusom. Imeli so tudi tri plenarne seje, na katerih so potrdili poslanske mandate in imenovali vlado s polnimi pooblastili.

Sicer pa so delo odborov prestavili v večje dvorane, ki omogočajo večje razdalje med udeleženci. Na plenarnih sejah je prisotnost omejena na predsednika parlamenta, na predsednike polanskih skupin (možna zamenjava z razpravljavcem na določeno temo), na predsednika vlade oz. podpredsednike, ki jih lahko zamenja pristojni minister, in na nujno potrebne zaposlene parlamenta. Tudi potrditev mandatov oz. zaprisega novih poslancev je potekala pred omejenim številom prisotnih. Glasovanje na plenarni seji je potekalo v treh dvoranih, da so zadostili potrebam po razdalji, poslance so v poseben prostor posamično klicali na glasovanje, ker elektronsko glasovanje ni bilo mogoče. Govorniški pult so večkrat razkužili.

Proučujejo možnost oddaljenega pristopa na seje in oddaljenega glasovanja, kar zavisi od tehničnih možnosti.

Zaposleni delajo od doma, če je to mogoče. To ni možno za vse, poleg tega pa tudi zasedanja zahtevajo prisotnost številnih zaposlenih (ECPRD 4354).

2.5 Bolgarija

Omejili so vstop zunanjih oseb na seje delovnih teles, odpovedali kulturne in izobraževalne dogodke, obiske, seminarje, okrogle mize itd. Prekinili so misije poslancev v tujini.

Priskrbeli so razkužila in zaščitno opremo. Stranišča razkužujejo dvakrat dnevno, skupne prostore poslopja (*common parts of the building*) pa vsaki dve uri oz. štirikrat dnevno.

Dostop zunanjih obiskovalcev do restavracije je prepovedan.

Predsednik parlamenta je poslancem dal navodila, kako varovati delovno mesto pred okužbo, navodila glede odloga ali preklica službenih potovanj oz. navodila, kako ravnati, če se vračajo s poti.

Začasni ukrepi se nanašajo na omejitev prostega gibanja novinarjev, poročevalcev in fotografov po parlamentu. Določeno je bilo, kdaj in kje lahko spremljajo plenarne seje. Izjave se dajejo po posvetovanju s službami za javnost poslanskih skupin.

Imenovali so krizni štab (13. marca), ki dnevno spremlja situacijo v državi in predlaga ukrepe za parlament. Ukrepe dnevno spremljajo ter razmišljajo, da bi na minimum omejili število prisotnih v parlamentu ter omogočili delo na daljavo (stanje 16. 3. 2020, vse po ECPRD 4333). Poslanci, zaposleni in drugi obiskovalci so podvrženi merjenju telesne temperature, predno vstopijo v parlament (ECPRD 4350).

2.6 Ciper

Zaposlenim so dali informacije o virusu. Razkužili so parlament ter v številne prostore namestili razkužila za roke. Potovanja poslancev in zaposlenih so bila odpovedana. Preložili so seje delovnih teles. Parlament bo deloval z močno zmanjšanim številom zaposlenih. Odpovedani so vsi (vodeni) obiski, javni dogodki in seminarji (ECPRD 4350).

2.7 Češka

Krizni tim v Poslanski zbornici je na začetku marca sprejel preventivne ukrepe. Tekočine za dezinfekcijo rok so bile takoj na voljo na vseh recepcijah na vseh vstopih v stavbo. Razkužila za osebno rabo so bila na voljo v naslednjih dneh. Čistilno osebje ima strožje postopke, kar se tiče higiene. Kakšnih organizacijskih sprememb sprva niso sprejeli. Zaposlenim so svetovali, da naj se odpovedo/premislijo o potovanjih v območja, ki so posebej prizadeta. Do nadaljnega so odpovedani vodeni obiski, seminarji in razstave v prostorih Zbornice in Senata. Zaprt je balkon za obiskovalce v plenarni dvorani in prepovedani so skupinski obiski parlamenta (9. 3. 2020).

Delo Poslanske zbornice in Senata se nadaljuje, saj imata planirane seje. Nekaj odborov Poslanske zbornice je odpovedalo seje.

Omejeno pa je delo zaposlenih, pri čemer morajo biti oddelki, potrebni za plenarna zasedanja obeh domov, polno operativni.

Krizna tima obeh domov sta sprejela tele ukrepe:

- vsi zaposleni delajo od doma, če jim delo to dopušča,
- iz vsakega oddelka mora biti vsaj eden zaposleni na delu, da zagotovi izpolnjevanje nujnih nalog,
- Služba za informacije, knjižnica in arhiv so zaprti za javnost,
- obiski in razstave ostajajo prepovedani (gl. zgoraj),
- veljajo ukrepi razkuževanja rok.

Svetuje se, da so seje delovnih teles zaprte za javnost ter da odbori omejijo svoje delo. Pravila ne omogočajo oddaljenega dostopa do sej ali glasovanja na plenumu. Seje nekaterih delovnih teles pa so potekale prek videokonference (ECPRD 4354).

2.8 Danska

V nekatere prostore (kuhinja, wc) so namestili priporočila o higieni. Razkužila za roke so na voljo na številnih mestih, med drugim pri vhodu v restavracije (kantine).

Na intranet so dali obvestilo o higieni, ki lahko prepreči številne okužbe. Priporočila vsebujejo ukrepe v zvezi s kašljanjem in kihanjem ter umivanjem rok. Bolnim svetujejo, da ostanejo doma, čistilne službe pa intenzivneje čistijo kljuge in opremo.

V službah je ustanovljena skupina, ki se sestaja vsako jutro, spremlja situacijo in razpravlja o nadaljnjih ukrepih.

Na začetku ni bilo posebnih sprememb v organizaciji dela, načeloma niso bila odpovedana službena potovanja, četudi je en odbor odložil predvideno pot (28. 2. 2020).

Naknadno je predsednik parlamenta odločil, da se odpovedo vsi vodeni obiski, ogled stolpa in kulturni dogodek, ki je bil predviden za 13. 3. 2020. Ukrepi veljajo do 3. 4. 2020 (stanje 11. 3. 2020). (ECPRD 4333).

Sicer pa se bistveno delo parlamenta še odvija, saj se mora nadaljevati nujno zakonodajno delo. Preloženo bo le nenujno delo. Na plenarnih sejah so zmanjšali pristnost poslancev na 95 (vseh je 179), pri čemer so zastopane vse poslanske skupine. Med njimi je večja oddaljenost in ne uporabljajo elektronskega sistema za glasovanje. Seje delovnih teles potekajo v večjih dvoranah. Odpovedani so sestanki, konference itd. z zunanjimi udeleženci (18. 3.).

Nadaljnja navodila upoštevajo smernice, da naj ne bo skupaj več kot 10 ljudi hkrati. To upoštevajo pri glasovanju, kjer se omejuje dostop do glasovalnih naprav, poslanci morajo biti v primerni medsebojni oddaljenosti.

Zaposleni morajo delati od doma in uporabljati elektronske komunikacije.

Seje delovnih teles se prenašajo prek TV. Fizična prisotnost je omejena predvsem na predsednika delovnega telesa, na sekretarja in pomočnika; člani delovnega telesa sodelujejo prek aplikacije Microsoft Teams. Na seji delovnega telesa ne sme biti več kot 10 ljudi hkrati. Seje delovnega telesa pa lahko potekajo tudi online (20. 3. 2020) (ECPRD 4354).

2.9 Estonija

Po zgodnejših ukrepih (12. 3. 2020) se je delo parlamenta in delovnih teles nadaljevalo kot načrtovano. V bližnji prihodnosti ne bo nobenih konferenc, seminarjev ali drugih javnih dogodkov. Odpovedani so ogledi parlamenta. Zaposlenim in poslancem svetujejo, da ne potujejo v rizična področja in da premislijo tudi o potrebi drugih potovanj. Pri tem sledijo priporočilom zdravstvenih ustanov in zunanjega ministrstva. Kdor je bil v rizičnih področjih, mora opazovati svoje zdravje in dva tedna ostati doma ter delati od doma.

V prostore parlamenta so dali razkužila za roke. Večkrat dnevno razkužujejo kljuge in druge površine, ki se jih ljudje dotikajo (*contact surfaces*).

Generalni sekretar je o ukrepih obvestil zaposlene in jih objavil na intranetu.

Predsednik vlade je na plenarni seji 12. 3. 2020 objavil, da je Estonija v izrednih razmerah, četudi jih uradno ne bodo razglasili. Vlada je ustanovila poseben odbor za preprečevanje korona virusa in napovedala še druge ukrepe (12. 3. 2020) (ECPRD 4333).

Parlament poslej odloča le o nujnih zadevah. Plenarne seje potekajo le ob ponedeljkih in sredah. Delovna telesa praviloma zasedajo le ob ponedeljkih, po možnosti vabljene sodelujejo prek videa. Delovna telesa lahko poslujejo tudi prek oddaljenega dostopa (*telework*).

Omejena so potovanja poslancev in zaposlenih v tujino. Dostop v parlament ni možen za obiskovalce, ki niso tam v zvezi s svojim delom (ECPRD 4354).

2.10 Finska

Konec februarja so izdali smernice, ki opisujejo, kako preprečiti širjenje virusa, svetujejo umivanje rok in uporabo razkužila ter pojasnjujejo, kako ravnati ob sumu na okužbo. Situacijo dnevno spremljajo in bodo po potrebi sprejeli še druge ukrepe. Razpravljali so o potrebi, da odpovedo nekaj mednarodnih potovanj in da povečajo delo na domu, vendar glede tega sprva niso še ničesar sklenili (28. 2. 2020).

Naknadno so odpovedali vse vodene ogleda parlamenta, odpovedali so parlament mladih (*the Youth Parliament*). Načeloma v parlamentu niso možni sestanki in seminarji z zunanjimi udeleženci razen sestankov strank med koncem tedna in sestankov Nordijskega sveta. Poslanci in zaposleni lahko sprejmejo največ 5 obiskovalcev hkrati, če delo to zahteva. Potovanja znotraj države in v tujino so dovoljena le, če je to absolutno nujno. Ustanovili so poseben tim v sekretariatu (*Parliamentary Office*), v katerem so predstavniki vseh oddelkov. Parlamentarni Oddelek za poklicno zdravje¹ je dal splošna navodila, kako se izogniti virusu.

Zaposlenim so 13. marca dali navodilo, naj delajo prek oddaljenega dostopa, kadar je to le mogoče.

Kasnejši ukrepi (16. 3. 2020) pa zajemajo tole:

- poslanci in zaposleni, ki sumijo, da so okuženi, morajo to sporočiti Oddelku za poklicno zdravje, da se jih napoti na testiranje ter ugotovi, s kom so bili v stiku. Napoti se jih v štirinajstdnevno karanteno, ki je obvezna le za zaposlene, poslancem pa jo predsednik parlamenta priporoči,
- o tistih v karanteni, se vodi evidenca,
- predsednik parlamenta odloči o prekinitvah dela parlamenta (npr. prekinitvev dela delovnih teles) in o vplivu na plenarne seje. Njegove odločitve potrdi njegovo posvetovalno telo (*Speaker's Council*) in vodje poslanskih skupin,
- vse informacije o korona virusu so osredotočene pri parlamentarni službi za informiranje,
- poslanci naj ne uporabljajo javnega prevoza, temveč svoje osebne avtomobile, kadar pridejo v parlament,
- v času plenarnih zasedanj so na voljo vse potrebne službe parlamenta, na druge dneve pa so na voljo telefonske in digitalne storitve,
- zunanjim osebam je dostop v parlament dovoljen le, če je to res nujno potrebno,
- vsi interni sestanki se organizirajo prek oddaljenega odstopa, razen če ni absolutno potrebno, da se sestanejo osebno,
- zaslišanja strokovnjakov pred delovnimi telesi se izvajajo prek oddaljenega dostopa ali pisno,
- vsa potovanja v tujino in poti delovnih teles po državi so odpovedani,
- parlamentarna knjižnica je zaprta, razen za notranje uporabnike,
- v plenarni dvorani so na balkonu prednji dve vrsti prazni, obiskovalci lahko sedijo v vsaki drugi vrsti (stanje 16. 3. 2020, ECPRD 4333).

Konec marca so povečali delo od doma – okoli 40 % zaposlenih dela od doma. Še intenzivirali so čiščenje prostorov (ECPRD 4333).

Predsednik parlamenta odloča o vplivu virusa na delo parlamenta (npr. prekinitvev dela delovnih teles). Obseg dela delovnih teles je sicer zmanjšan, vendar delo ni omejeno na zadeve, povezane z virusom. Zaslišanje strokovnjakov pa se opravi prek oddaljenega dostopa ali prek pisnega gradiva. Oddaljeno glasovanje pa ni možno. Službene poti članov delovnih teles so odpovedane (ECPRD 4354).

---

¹ *Parliament's Occupational Health Clinic.*

2.11 Francija

Plakati in intranet opozarjajo na higienske ukrepe (umivanje rok, raba papirnatih robčkov, kašljanje, omejevanje fizičnih stikov – rokovanje, poljubljanje). Navedeno zlasti velja za osebe, ki je v kontaktu z javnostjo (recepција, obiskovalci), dodali pa so še rokavice iz lateksa za enkratno uporabo. Higienski ukrepi se nanašajo na čiščenje slušalk in drugega tehničnega materiala, dodatne ukrepe so sprejeli še za samopostrežno restavracijo (pogosta menjava pribora) in za čiščenja kljuk in gumbov v dvigalih. Na voljo so razkužila za roke, čistilni robčki za dezinfekcijo in rokavice iz lateksa.

Bolnim ali tistim, ki so se v zadnjih 14 dneh zadrževali na ogroženih območjih, svetujejo, da ostanejo doma. Službene poti niso avtomatično odpovedane, temveč se presoja od primera do primera. Obiski oz. ogledi parlamenta so v začetku marca še bili možni (stanje 4. 3. 2020) (ECPRD 4333).

Na naslednji plenarni seji Skupščine, ko bodo obravnavali poslanska vprašanja, bo prisoten le predsednik skupščine in vodje osmih poslanskih skupin (poslancev je sicer 577), kar naj zagotovi zadostno oddaljenost med njimi. Na delovnih telesih bo omejena prisotnost na dva člana poslanske skupine in na njihove predsednike (skupaj torej 24 poslancev). Angažirali bodo minimalno število zaposlenih, saj so med njimi nekateri že okuženi. Na delo prihajajo le vodje² (*les fonctionnaires*), ki delajo za odbore, pišejo zapisnike oz. sejne zapise (*les comptes rendus*), vsi ostali pa delajo prek oddaljenega dostopa. Veljajo tudi prepoved potovanja v tujino in sprejemanje tujih delegacij ter prepoved organiziranja sestankov z zunanjimi udeleženci (ECPRD 4354).

V Senatu so zaprli vse nebitvene organizacijske enote razen tistih, pristojnih za plenarne seje, za delovna telesa, finance, kadrovsko službo, varovanje in zdravstveno službo. Pa tudi v njih je fizična prisotnost zaposlenih omejena na minimum. Vsi, ki niso nujno potrebni, delajo od doma prek oddaljenega pristopa. Vse seje delovnih teles, ki se ne nanašajo na ukrepe v zvezi z virusom, so preložene. Vse ostale seje potekajo prek videokonferenc. Odpovedani so vsi obiski, konference, sprejemi in misije v tujini. Zunanjim osebam ni dovoljen vstop v poslopje Senata. Javnosti tudi ni dovoljen dostop do luksemburških vrtov, ki pripadajo Senatu (stanje 18. 3. 2020, ECPRD 4333).

2.12 Grčija

Zdravstvena enota v grškem parlamentu³ je izdala smernice o osnovnih varovalni ukrepih pred virusom, o potovanjih, o virusu in o postopkih, kako ravnati, če se pri poslancu ali pri zaposlenemu pojavijo simptomi.

Od začetka marca imajo pred vhodom v parlament poseben prostor, ki je namenjen prvi oceni sumljivih primerov.

Intenzivirali so postopke čiščenja in vzdrževanja zračnih filtrov v sistemih ogrevanja. Na vseh vseh vhodih so tekočine za razkuževanje rok.

Organizacija dela se še ni spremenila, razmišljajo o omejevanju posvetov z zunanjimi strokovnjaki. Svečana zaprisega predsednika republike, ki je bila 13. 3. 2020, je potekala le pred desetino oseb, ki so običajno prisotne.

Vsi mednarodni sestanki so odpovedani ali preloženi. Od 6. marca dalje so za dva tedna odpovedani obiski oz. ogledi parlamenta.

V skladu s priporočili ministrstva za zdravje se ukrepi preverjajo in po potrebi dnevno spreminjajo (stanje 10. 3. 2020).

² Npr. sekretarji delovnih teles v primeru Državnega zbora.

³ *Health Service Unit of the Hellenic Parliament*. Ta skrbi za zdravstveno oskrbo vseh zaposlenih, poslancev, policijskega in varnostnega osebja ter upokojenih poslancev in zaposlenih.

Ker so z 12. 3. 2020 zaprli vse šole in univerze, bodo zaposleni v parlamentu delali od doma oz. bodo imeli izredni dopust. Fizična prisotnost bo omejena na omejeno število osebja, ki je potrebno za delovanje parlamenta. Tudi delo parlamenta bo omejeno na minimum (stanje 11. 3. 2020) (ECPRD 4333).

2.13 Hrvaška

Pri vseh vhodih v Sabor je na voljo razkužilo za roke. Redno so v kontaktu s pristojnimi organi, a predlogov za spremembo organiziranja dela sprva ni bilo. Službena potovanja in obiski delegacij niso odpovedani. V okviru predsedovanja pa je bilo eno srečanje preloženo na kasnejši datum. Vodeni obiski parlamenta so bili na začetku še možni (stanje 6. 3. 2020).

Čez dva tedna (20. 3. 2020) so sprejeli številne nove ukrepe:

- vse mednarodne aktivnosti so preložili ali odpovedali,
- odpovedali so vse konference, okrogle mize in obiske parlamenta,
- odpovedani so sestanki delovnih teles, ki bodo odslej delala korespondenčno ali prek elektronske pošte. O zakonskem predlogu bodo poslanci odločali po SMS ali po mailu,
- parlamentarno restavracijo so do nadaljnjega zaprli, vendar kuhinja ostaja odprta, če si zaposleni hrano odnesejo v pisarne (za t.i. *take away*),
- prisotnost medijev v poslopiju je omejena,
- zaposleni delajo po oddaljenem pristopu, kadar je to le mogoče,
- da bi na plenarni seji omogočili zadostno razdaljo med poslanci, so spremenili sedežni red in dodali sedeže na balkonu.

V zvezi s plenarno sejo 20. 3. 2020 so sklenili, da bodo imeli le dve točki na dan, pri čemer pa bo razprava omejena le na dva poslanca na poslansko skupino (skupaj 28 poslancev). Poslancem so predlagali, da so v dvorani le takrat, ko so na vrsti za razpravo (stanje 20. 3. 2020, vse po ECPRD 4333).

2.14 Irska

Sprejeli so dodatne higienske ukrepe in na voljo dali razkužila za roke. Interna skupina za načrtovanje ukrepov v zvezi s Covid 19 se sestaja na 48 ur, po potrebi pa tudi pogosteje. Na voljo so informacije o virusu in ukrepih javnega zdravstva. Organizacije dela parlamenta še niso spremenili. Pripravili so sobe za izolacijo. Novih službenih poti ne odobravajo, že odobrene pa bodo ponovno proučili. Obiski in ogledi so na začetku še potekali nemoteno (stanje 11. 3. 2020) (ECPRD 4333).

Kasneje so ukinili vse ogledne parlamenta. V poslopiju dela le še nujno osebje, za katero je to izrecno potrebno. Vsi ostali delajo od doma.

Po februarских volitvah poteka konstituiranje nove vlade. Dela le malo delovnih teles, plenarna zasedanja pa so namenjena predvsem sprejemanju nujnih ukrepov zaradi virusa. Na plenarnih zasedanjih sodeluje manjše število članov parlamenta (približno tretjina vseh), ki morajo med seboj držati zadostno razdaljo. Uvedli so spremenjeno glasovanje (ECPRD 4354 in 4333).

2.15 Italija

Glede na situacijo v Italiji so v Senatu sprejeli številne ukrepe: na vseh vhodih v Senat in še drugod so na voljo razkužila za roke. Vsem, ki vstopajo, merijo telesno temperaturo, vstop je strogo omejen le na nujne primere. Vstop v kantino in bifeje je sicer še dovoljen, a veljajo omejitve števila obiskovalcev, da se lahko zagotovi zadostna razdalja. Senatorjem, njihovim pomočnikom in zaposlenim so dali na voljo informacije in sanitarne predpise (stanje 10. 3. 2020) (ECPRD 4333).

V skladu s kasnejšimi ukrepi so zaprli nekatera poslopja Senata oz. so omejili dostop vanje. Vsi zaposleni, ki to lahko, delajo od doma, npr. raziskovalni oddelek. Sicer pa Senat in njegovi odbori še zasedajo, glavnina dela se nanaša na ukrepe v povezavi z virusom. Zaslišanje ministra za gospodarstvo in finance o ukrepih pa bo pred skupno sejo odborov obeh domov potekalo prek videokonference. Še vedno veljajo strogi higienski ukrepi, ki so jih sprejeli nacionalni organi glede umivanja rok, omejevanja stikov in razdalje med ljudmi. Vstopajočim v Senat še vedno merijo temperaturo. Kdor je bil v nevarnih območjih (vključno z nekaterimi italijanskimi občinami), mora to sporočiti pristojnim organom in ostati doma (ECPRD 4354).

2.16 Latvija

Na začetku marca so na stranišča dali razkužila za roke, drugih sprememb pa ni bilo (2. 3. 2020).

Kasneje (12. 3. 2020) so sprejeli preventivne ukrepe glede dnevnega čiščenja delovnih površin in uporabe razkužil, ki so nameščena v določenih prostorih. Odredili so tudi merjenje telesne temperature ob vstopu v parlament (ECPRD 4350).

Kmalu zatem (13. 3.) je parlament sklenil, da ne zaseda do 16. aprila oz. da bo imel le izredne seje, če bo to potrebno. Seje delovnih teles so sklicane le glede nujnih zadev. Delo odborov se da spremljati neposredno in s posnetki prek spletnih strani parlamenta. Vse druge dejavnosti parlamenta so odložene za nedoločen čas, preklicane so bile službene poti in izobraževalni dogodki (ECPRD 4354).

2.17 Litva

V prostore parlamenta so dali razkužila za roke. Če je treba, lahko zaposleni delajo od doma. Vsi dogodki v parlamentu so preloženi na čas po 30. 4. 2020, prav tako vodeni ogledi. Potovanja v tujino niso odložena, vendar velja priporočilo, da naj se ne potuje (2. 3. 2020). Kasneje so sprejeli sklep, da sestanki kolegija⁴ parlamenta lahko potekajo na daljavo (stanje 12. 3. 2020) (ECPRD 4333).

Plenarna zasedanja so odpovedana do začetka aprila. Zasedanja odborov pa potekajo prek oddaljenega dostopa. Delo parlamenta je omejeno na nujne zadeve (ECPRD 4354).

2.18 Luksemburg

Zaposlenim so dali na voljo razkužila in informacije o preventivnih higienskih ukrepih. Organizacija dela se ni spremenila. Razen poti na Kitajsko, ni bilo drugih odpovedanih sestankov. Sklenili pa so, da se poslanci in zaposleni lahko sami odločijo, ali želijo na službeno pot ali ne. Nikogar pa v to ne morejo siliti. Na začetku tudi še niso bili odpovedani ogledi in obiski v parlamentu, pri čemer pa je vodstvo parlamenta dnevno spremljalo stanje (stanje 3. 3. 2020) (ECPRD 4333).

Kasneje se sklenili, da se vsem, ki vstopijo v parlament, meri telesna temperatura. Vstopajoči si morajo razkužiti roke, kar nadzorujejo varnostniki.

Parlament še deluje, a njegove aktivnosti so omejene na minimum. Odložena so vsa zasedanja delovnih teles in plenarna zasedanja, razen posebnega nastopa predsednika vlade o virusu. Pri tem pa so zaradi primerne razdalje med poslanci odprli še en prostor. Balkon za javnost je bil zaprt, dostop nanj je bil mogoč le za novinarje, a ob primerni oddaljenosti.

Kolegij predsednika (*the Bureau*) in konferenca predsednikov se sestajajo enkrat tedensko, kadar bo le možno, bodo imeli samo videokonference. Dejavnost zaposlenih je omejena na minimum in večina jih dela od doma (ECPRD 4350).

---

⁴ V njem so predsednik parlamenta, njegovi namestniki in vodja opozicije.

2.19 Madžarska

V madžarskem parlamentu sprva ni bilo posebnih sprememb. Zaposlene in poslance so obvestili o priporočilih nacionalnih oblasti za javno zdravje o možnih samozaščitnih ukrepih, da bi se zmanjšala možnost prenosa okužbe. Kupili so maske in gumijaste rokavice. Rokavice so dali osebju, ki dela v straniščih za obiskovalce (28. 2. 2020).

Z novimi ukrepi (13. 3. 2020) sta generalni sekretar in predsednik parlamenta izdala akcijski načrt za pandemijo in ustanovila komite za pandemijo (*Pandemic Committee*). Pripravili so informacije o osebnih zaščitnih ukrepih, nabavili maske in gumijaste rokavice, organizirali dodatno čiščenje in razkuževanje prostorov ter namestili razkužila.

V samih dejavnostih ni bistvenih sprememb. Vstop zunanjih oseb je omejen na izjeme v nujnih primerih. Odpovedani so vsi javni dogodki in omejeni notranji sestanki. Zaposleni, katerih prisotnost ni nujno potrebna, delajo od doma po oddaljenem dostopu.

Omejili so mednarodna potovanja in obiske delegacij, večinoma pa so jih kar odpovedali. Potovanja v tujino poslancem posebej odobri predsednik parlamenta oz. zaposlenim generalni sekretar. Od 16. marca dalje niso več možni obiski in ogledi centra za obiskovalce, parlamentarnega muzeja in knjižnice. Za obiskovalce je zaprt balkon plenarne dvorane (stanje 18. 3. 2020) (ECPRD 4333).

Delo parlamenta se je z naslednjimi ukrepi spremenilo, četudi se še nadaljujejo plenarna zasedanja in seje delovnih teles. Plenarne seje so prestavili v večjo dvorano, kar omogoča večjo razdaljo med poslanci. Seje se bodo nekoliko skrajšale, saj so se poslanske skupine dogovorile, da ne bodo postavljale vprašanj ali interpelacij, priporočajo tudi, da bi bilo manj govorov poslancev.

Sprejet je bil Akcijski načrt za pandemijo, ki med drugim omejuje potovanja zaposlenih v tujino, omejuje sestanke, izobraževalne seminarje ter omogoča, da kar največje število zaposlenih dela od doma. Vodi se evidenca o obolelih zaposlenih in njihovih družinskih članih. Delovne površine obolelih se bo razkuževalo. Po potrebi bodo zaposlenim delili maske. Načrt predvideva tudi ukrepe druge in tretje stopnje, ki so strožji in zajemajo npr. merjenje temperature, omejevanje števila oseb v istem prostoru, zaprtje kantin in bifejev, prepoved vstopa v parlament tretjim osebam itd.

Po veljavnih ukrepih še vedno velja zapora Centra za obiskovalce, v restavraciji je lahko največ 50 oseb naenkrat, zaprli so dva vhoda v parlament in omejili delovanje vložišča (*postal services*) (ECPRD 4354).

2.20 Nemčija

V **Bundesratu** imajo po vseh večjih razkužila za roke. Organizacijskih sprememb najprej ni bilo, prav tako niso bila generalno odpovedana službena potovanja, saj se v vsakem primeru posvetujejo z zunanjim ministrstvom, če je potovanje varno. Na začetku tudi še ni bilo omejitev za obiskovalce in vodene skupine, prav tako ni bilo odpovedi z njihove strani (28. 2. 2020) (ECPRD 4333).

Aprilska seja Bundesrata je načrtovana, medtem ko se delovna telesa ne sestajajo, če to ni res nujno potrebno, saj bodo delovala po elektronski poti ali pisno. To je pogosta praksa, ki jo predvideva poslovnik. Po novem so odpovedani skupinski ogledi, obiski delegacij in javni dogodki.

Čim več zaposlenih dela od doma. Da bi zmanjšali možnost okužbe, so zaposleni razdeljeni v dva tima, ki ne delata hkrati. Če zbolí eden, bo operativen drugi. Nekatere zaposlene so prerazporedili v enote, kjer je bilo nujno potrebno (ECPRD 4354).

Bundestag je takoj navezal stike s pristojnimi zveznimi in berlinskimi oblastmi s področja kriznega upravljanja. Znotraj parlamenta so dali informacije o:

- trenutni situaciji z oceno ogroženosti, ki jo je dalo Ministrstvo za javno zdravje,
- priporočilih za postopanje v primeru suma okužbe,
- potovanjih v tujino in po državi,
- povezavah na dodatne informacije na zveznih in lokalnih ustanovah za javno zdravje.

Poleg tega so dali navodila glede umivanja rok, na voljo so razkužila na vseh vhodih in v restavracijah, medicinsko osebje (*administrational- and parliamentary doctors*) pa ima na voljo osebno zaščitno opremo (maska FFP3, zaščitna očala, zaščitne rokavice, zaščita za čevlje in varovalna obleka). Kupili so tudi enostavnejše zaščitne maske (FFP2) in varovalne rokavice za varnostno osebje.

Posebni organizacijski ukrepi ni bilo. Na začetku marca so bile službene poti v tujino še mogoče, a se omejuje na minimum in sledijo priporočilom zveznih organov. Obiskovalcem in vodenim skupinam je bil vstop še dovoljen, a pri tem sledijo priporočilom mestnih in zveznih kriznih oblasti (3. 3. 2020).

S kasnejšimi ukrepi so skrajšali plenarno zasedanje z dveh in pol dni na en dan v tednu. Dnevni red bo omejen na nujne zadeve, zlasti v povezavi z virusom. Do konca maja bodo na 25 % znižali kvorum poslancev, ki morajo biti prisotni med zasedanjem plenuma in odborov. Na sejah delovnih teles lahko poslanci delujejo po oddaljenem dostopu. Sprejeli so še ukrepe, ki zagotavljajo oddaljenost med poslanci pri glasovanju (ECPRD 4354).

2.21 Nizozemska

V Poslanski zbornici so na intranetu objavili navodila, ki vsebujejo osnovne informacije o virusu in o preprečevanju širjenja okužbe (umivanje rok itd.). Delovna mesta, toalete, kljuge in prostori so dodatno očiščeni in razkuženi. Na voljo so razkužila za roke. Kdor je bil v območjih, kjer je virus prisoten, lahko še naprej hodi na delo, če se dobro počuti. Kdor zboli, naj kontaktira osebnega zdravnika, v primeru okužbe s korona virusom pa naj obvesti nadrejenega oz. sekretarja in naj ne hodi na delo (2. 3. 2020).

Z ukrepi 12. 3. so poostri delovanje, kar naj zagotovi nemoteno delo parlamenta. Od 13. 2. so prepovedani vsi (skupinski) obiski oz. ogledi parlamenta ter spremljanje sej za obiskovalce. Balkoni in prostor za obiskovalce v sejni sobah so na voljo le akreditiranim novinarjem. Ostala javnost jih lahko spremlja prek neposrednih televizijskih in drugih prenosov.

Obiski, ki so vezani na delo parlamenta, kot so: zaslišanja in okrogle mize, so dovoljeni le za povabljenе udeležence. Pri tem pa velja, da udeležba ni mogoča za povabljenе z rizičnih območij, če kažejo simptome okužbe (kašljanje, prehlad in vročina). O drugih javnih dogodkih se bodo odločali posamično glede na oceno tveganja.

Zaposlene, ki so bili na področjih tveganja in kažejo opisane simptome, prosijo, da ostanejo doma in delajo od doma. Enako velja za poslance, zaposlene v poslanskih skupinah, novinarje in fotografe.

V veljavi ostajajo že sprejeti ukrepi (dodatno čiščenje in razkužila). Prosijo, da se ljudje ne rokujejo, da si redno umivajo roke in pazijo na higieno kašljanja in kihanja. Glede potovanj v tujino pa vejajo smernice in navodila zunanjega ministrstva.

Z naslednjimi navodili (21. 3. 2020) so parlament zaprli za javnost. Dostop je dovoljen le medijem. Delo parlamenta se nadaljuje, a je fizična prisotnost možna le za nujno potrebne obravnave. To so praviloma le teme, povezane z virusom. Med razpravo sta lahko prisotna največ dva poslanca na poslansko skupino. Poslanci lahko vladi postavljajo pisna vprašanja in pisno opravljajo posvetovanja (stanje 21. 3. 2020, ECPRD 4333).

Zgradba Senata je od 17.3. dalje zaprta in vsaj do 7. aprila ne bo nobenih sej. Delo je omejeno, odbori delujejo po pisnem postopku, kar je sicer običajno. Senat se bo na plenarni seji sestel le, če bo nujno. Vsi zaposleni morajo delati od doma, če to ni mogoče, so na plačanem dopustu (ECPRD 4354).

2.22 Poljska

V prostorih parlamenta so na voljo zaščitne maske in tekočine za dezinfekcijo rok (ECPRD 4333).

Delo Senata ni preloženo, a je redna seja predvidena šele za konec aprila. Tudi delo delovnih teles ni odloženo in nimajo dela prek videokonference. Spremenilo pa se je delo zaposlenih. Večina zaposlenih dela od doma, pri čemer morajo biti v stiku z nadrejenimi, da lahko po potrebi pridejo na delovno mesto. Spremenili so sistem razdeljevanja pošte.

Kdor je bil v tujini na ogroženih območjih, je moral delati od doma.

Še vedno so na voljo razkužila in maske. Vstopajočim v Senat na vhodu izmerijo temperaturo. Kljuke, ograje itd. redno razkužujejo.

Predsednika obeh domov (oba domova sta v isti zgradbi) sta sprejela pravila o začasni organizaciji dela. Prepovedani so vsi skupinski ogledi, konference in sestanki. Vstopajo lahko le poslanci oz. senatorji, zaposleni in akreditirani novinarji ter drugi, katerih navzočnost je nujno potrebna za delo parlamenta.

Obiski zunanjih (skupine turistov, gostje, ambasadorji) so praktično onemogočeni. Prav tako v praksi ni obiskov tujih delegacij. Vsa službena potovanja v tujino so bila odpovedana. Vsi, ki vstopajo v parlament, morajo izpolniti posebno izjavo, da v zadnjih 14 dneh niso bili v stiku s kakšno okuženo osebo ali osebo, ki se je vrnila z okuženih področij (ECPRD 4354).

2.23 Portugalska

Sprejeli so načrt preventivnih ukrepov in načrt, kako bodo ukrepali ob sumu, da je kakšen poslanec ali zaposleni zbolel. Ukrepi so naslednji:

- na voljo so informacije o virusu,
- pripravili so razkužila za roke, navodila za nošenje mask in navodila glede stikov,
- kupili so razkužila in maske, termometre in drug potreben material,
- za medicinsko osebje, ki dela v njihovi enoti (*Medical and Nursing Unit*), so kupili vodotesna oblačila, maske, rokavice in zaščitna očala,
- pripravili so prostore za izolacijo.

Vsi, ki so se vrnili z rizičnih področij (Kitajska, Italija itd.) v zadnjih 10 dneh, se morajo ne glede na obstoj simptomov bolezni javiti pristojnim kontaktnim centrom ali parlamentarni zdravstveni enoti.

Kolegij pa je sprejel tudi spremembe v načrtovanju dela parlamenta. Plenarne seje bodo do velikonočne nedelje potekale le enkrat na teden (običajno so trikrat na teden). Plenum bo odločal po najmanjšem kvorumu prisotnih (petina vseh poslancev), ki naj predstavlja zastopanost poslanskih skupin. Delovna telesa se sestajajo po lastni presoji, a le če je nujno potrebno. Prisotni so le predsednik delovnega telesa in koordinatorji poslanskih skupin. Uporabljati morajo večje sejne sobe. Vsako delovno telo se samo odloči, ali je delo nujno ali pa lahko počaka.

Odpovedana so bila službena potovanja poslancev in potovanja zaposlenih. Tudi tuje delegacije so odpovedale svoje obiske na Portugalskem.

Prepovedani so vsi obiski oz. ogledi parlamenta. Odpovedani so vsi javni dogodki, konference, predstavitve knjig itd.

Ukrepi vsebujejo zmanjšanje števila zaposlenih na delovnem mestu. Na plenarnih zasedanjih morajo poslanci držati medsebojno razdaljo, seje delovnih teles pa so v večjih dvoranah. Zaposleni v rizičnih skupinah (npr. resne dihalne bolezni, kronične bolezni) so na dopustu (*leave of absence*). Kdor lahko, dela od doma. Še vedno so na voljo razkužila. V kantini so razporedili mize tako, da je zagotovljena zadostna oddaljenost (ECPRD 4333 in 4354).

2.24 Romunija

V Senatu so v stranišča dali razkužila za roke, tekoče milo in papirnate brisače. Redno razkužujejo kljuge. Pripravili so prostor za izolacijo. Zaposlenim omogočajo, da pogosteje delajo od doma. Mednarodna potovanja so začasno odpovedali. Prav tako niso možni obiski in ogledi Senata (stanje 11. 3. 2020) (ECPRD 4333).

V Poslanski zbornici so dali na voljo razkužila za roke pred dvigala, pred sejne sobe itd. Vsem so dali na voljo informacije o higienskih ukrepih, ki jih je pripravilo notranje ministrstvo in se nanašajo na umivanje rok, higieno kašlja, razkuževanje površin in na informacije, kako ravnati v primeru suma na okužbo. V organizaciji dela Poslanske zbornice sprva ni bilo sprememb. Ukinili so obiske in vodene ogleda (stanje 11. 3. 2020) (ECPRD 4333).

V naslednji dneh so omejili vstop v prostore Zbornice, vsem se na vhodu meri telesna temperatura. Kdor ima povišano temperaturo, bo moral na testiranje v posebno mobilno enoto. Zaposleni bodo morali vsakih v 14 dni oz. ob vstopu v parlament podati izjavo o potovanjih v tujino, stikih z okuženimi, o morebitni hospitalizaciji v zadnjih 14 dneh ter o morebitnih simptomih (npr. vročina, kašelj, težko dihanje).

Do konca marca so prepovedani obiski parlamenta, odpovedani so vsi dogodki in programi štipendiranja oz. pripravništva. Do takrat bodo vsi zaposleni delali od doma po navodilih nadrejenega, pri čemer uporabljajo svojo opremo (ECPRD 4350).

2.25 Slovaška

V začetku marca so sprejeli naslednja priporočila:

- razmislek o službenih in zasebnih potovanjih v nevarna območja,
- razmislek o sprejemanju obiskovalcev z ogroženih področij,
- osebna higiena (umivanje rok),
- v zahtevi za dopust je treba obvezno navesti kraj potovanja,
- o simptomih je treba nemudoma obvestiti nadrejenega,
- navodila o kontaktiranju zdravnika in kontakti zdravstvenih ustanov.

Organizacijskih sprememb najprej niso uvedli, odpovedani pa so bili vodeni ogledi parlamenta. Službena potovanja v tujino so bila še možna, o potovanjih v nevarnejša območja pa je bilo treba temeljito razmisliti (6. 3. 2020).

Novejša navodila (13. 3. 2020) vsebujejo dodatne preventivne ukrepe, ki pa se nanašajo tudi na organizacijo dela:

- začasno so omogočili delo od doma za vse, ki jim narava dela to omogoča,
- odpovedali so vsa potovanja v tujino,
- sestanki in ogledi parlamenta so odpovedani,
- vstop v parlament je omejen le na nekatere funkcionarje, na poslance in na zaposlene,
- predstavnikom medijem se začasno ne dovoli vstopa, tiskovne konference so možne le pred poslopjem parlamenta,
- omejili so vstopanje v prostore in omejili so delovanje služb za prehrano (*catering services*),
- za zaposlene, ki so bili v tujini, velja obvezna samoizolacija (stanje 13. 3. 2020, ECPRD 4333).

Za plenarno konstitutivno sejo 20. marca so sprejeli naslednje preventive ukrepe:

- v dvorani ni bilo javnosti in predstavnikov medijev (velja tudi za seje delovnih teles),
- poslancem in drugim pri vstopu v zgradbo merijo temperaturo,
- namestili so razkužila za roke,
- zagotovili so maske za poslance in nekatere zaposlene,
- prilagodili so klimatske naprave,

- v kantinah zagotavljajo potrebno razdaljo in druge varnostne ukrepe,
- redno razkužujejo prostore.

Poleg tega si je moral vsak poslanec razkužiti roke, predsednik parlamenta si je razkužil roke po rokovanju z vsakim poslancem, vsi poslanci so nosili maske in gumijaste rokavice (ECPRD 4354).

2.26 Španija

V **Poslanski zbornici** so pripravili informativne brošure o virusu in o preventivnih ukrepih. Na voljo so razkužila za roke. O drugih omejevalnih ukrepih (odpoved sestankov in sej, ogledi parlamenta itd.) pa sprva še niso sprejeli odločitve (stanje 9. 3. 2020).

Kmalu zatem so odpovedali seje plenuma in delovnih teles, saj so se že pojavile okužbe med poslanci in med zaposlenimi. Ko je vlada razglasila izredne razmere, so ukinili vse delo v prostorih parlamenta, razen nujno potrebnega. Zaposleni se izmenjujejo in so prisotni v najmanjši možni meri. Ostali zaposleni delajo od doma. Delo poteka prek oddaljenega dostopa, zaposleni pa morajo biti v stiku s sekretariatom. V parlamentu so zaprli restavracijo, bifeje, interno banko in pošto, potovalni urad in zdravstveni oddelek. Odložena so vsa zasebna in službena potovanja. Parlament torej dela z minimumom zaposlenih. Prostorji so prazni, z izjemo varnostnikov in še nekaj zaposlenih.

Parlament je dejansko odložil vse aktivnosti vsaj do 24. 3. 2020. Vse seje so začasno odložene, omogočeno pa je glasovanje na daljavo. Tudi kolegij predsednika (*Board of Spokespersons*) dela na daljavo (ECPRD 4350 in 4354).

V **Senatu** so parlamentarne dejavnosti omejili na minimum. Obiski in druge podobne aktivnosti so prepovedani. Zaposleni delajo od doma. Samo nujno potrebno osebje bo sodelovalo na zasedanjih, če ta bodo. Seje kolegija bodo potekale prek videokonferenc, kar pa ni mogoče za plenarna zasedanja in za zasedanja odborov. Vsaj naslednja dva tedna ne bo nobenih zasedanj odborov (ECPRD 4350 in 4354).

2.27 Švedska

Sprejeli so preventivne higienske ukrepe glede umivanja rok, kašljanja in rokovanja. Namestili so razkužila za roke. Zaposlenim in poslancem svetujejo, naj ostanejo doma, če se ne počutijo dobro.

Sprva ni bilo sprememb v organizaciji dela, a se koordinacijska skupina sestaja dvakrat dnevno in sprejema dodatne preventivne ukrepe.

Zaposlenim in poslancem svetujejo, da sledijo priporočilom zunanjega ministrstva in agencije za javno zdravje. Doslej v parlamentu še niso sprejeli stališča glede omejitev potovanj.

Skupinski obiski in vodeni ogledi so odpovedani. Tudi poslancem svetujejo, naj ne vodijo svojih obiskovalcev v parlament, a poslanci še lahko organizirajo politične sestanke in seminarje s povabljenimi gosti. Redni obiski knjižnice so bili še možni. Balkoni v plenarni seji so še bili odprti za javnost in za novinarje (stanje 13. 3. 2020; ECPRD 4333).

Čez nekaj dni so za javnost zaprli knjižnico, a ostaja odprta za zaposlene in za poslance. Zapri so parlamentarno telovadnico, trgovino s spominki in restavracijo (ena kantina še dela). Vodje oddelkov so morali proučiti, kateri sodelavci lahko delajo od doma (ECPRD 4333, 24.3.2020).

Plenarne seje in seje odborov še potekajo (stanje 17. 3. 2020). Odbori obravnavajo predvsem zadeve, povezane z virusom. Sklenili pa so, da bo na plenumu glasovalo le 55 poslancev od 349. Vsi poslanci delajo, a na druge načine. Zaposlene pa spodbujajo, da delajo od doma, če je to možno.

Odpovedali so manj pomembne sestanke in seminarje z zunanjimi udeleženci (ECPRD 4354).

2.28 Združeno kraljestvo

V parlamentu so vsem dali splošno informacijo o virusu in navodila o higieni. Na voljo so razkužila za roke. Pristojne zdravstvene organizacije dajejo dnevna navodila, kar lahko vpliva na postopanje v parlamentu v naslednjih dneh (stanje 27. 2. 2020). Kasneje (13. 3.) so omejili obiske parlamenta.

V House of Commons plenarne seje in seje odborov še potekajo. Veljajo omejitve vstopa v parlament. Poslanci, ki so ogroženi, nosečnice in starejši od 70 let morajo biti še posej previdni. Omejili so dostop do galerij le na poslance obeh domov in prepovedali obiske šolarjev. Omejitve veljajo za prehranske storitve v prostorih parlamenta (*catering facilities*). Nekateri odbori (*select committees*) delajo prek video povezav (ECPRD 4354).

Tudi v zgornjem domu (*House of Lords*) delo še poteka kot običajno, a so odložili nekatere sestanke delovnih teles, zlasti če so predvidevali zaslišanje prič. Resno odsvetujejo vsa potovanja (ECPRD 4354).

III ZAKLJUČEK

Sprva so v vseh parlamentih sprejeli higienske ukrepe, ki so se nanašali zlasti na namestitve razkužil za roke in na dodatno čiščenje. Zaposlene in poslance so informirali o novem virusu in o tem, kako preprečiti okužbe.

S širjenjem virusa so se ukrepi povsod stopnjevali. Delo na plenumu in delovnih telesih se praviloma omejuje le na delo, povezano z virusom (npr. Estonija, Francija, Nemčija, Italija) ali pa so seje krajše (npr. Estonija, Portugalska, Madžarska, Bundestag, Portugalska). Na plenarnih zasedanjih so omejili prisotnost poslancev, potrebnih za veljavno odločanje (Avstrija, Francija, Nemčija, Madžarska, Nizozemska, Švedska, Portugalska). Med poslanci mora biti zagotovljena zadostna oddaljenost (npr. Avstrija, Danska, Irska, Luksemburg, Madžarska), zato so sedežni redi praviloma spremenjeni. V parlamente je omejen dostop javnosti in novinarjev. Praktično povsod so odpovedani ogledi parlamentov in razni dogodki (konference, seminarji, predstavitve knjig). Večinoma so za javnost zaprte parlamentarne knjižnice. Omejitve se nanašajo tudi na parlamentarne restavracije in kantine.

Prisotnost zaposlenih v prostorih parlamenta je omejena na tiste, ki so nujno potrebni za delo. Delo na daljavo je bilo najprej omogočeno ranljivim skupinam zaposlenim (Evropski parlament, Albanija, Velika Britanija), potem pa postopoma večini ali vsem zaposlenim (Avstrija, Belgija, Bolgarija, Danska, Hrvaška, Finska, itd). V Bundesratu so zaposleni razdeljeni v dva tima.

Službene poti v tujino so praviloma povsod prepovedane ali močno omejene, Evropski parlament zaposlenim ne dovoli zasebne poti izven države delovnega mesta.

Nekateri parlamenti so prejeli še strožje ukrepe, saj so določili, da je treba pred vstopom vsem izmeriti telesno temperaturo (Bolgarija, Luksemburg, Poljska, Italija, Latvija, Poljska, Romunija, Slovaška). Le ponekod pa so nabavili maske oz. rokavice (Slovaška, Madžarska, Francija, nemški Bundestag – a ne za vse, poljski Senat, Portugalska). Ponekod so pripravili tudi posebne prostore za izolacijo.

Pripravila:

Marjana Križaj I. r.

Viri:

Dopis predstavnika Državnega zbora pri EP z dne 19. 3. 2020.

ECPRD 4333. Precautionary measures taken on Parliament's premises to prevent the possible spread of COVID-19 (coronavirus disease). Spletna stran:

<https://ecprd.secure.europarl.europa.eu/ecprd/private/page/home> (marec 2020).

ECPRD 4350. Additional measures taken on Parliament's premises to prevent the spread of COVID-19 (coronavirus disease)

<https://ecprd.secure.europarl.europa.eu/ecprd/private/page/home> (marec 2020).

ECPRD 4354. Adjustment of Parliamentary Activity to COVID-19 Outbreak - Urgent Request.

Spletna stran: <https://ecprd.secure.europarl.europa.eu/ecprd/private/page/home> (marec 2020).